

Arbitraż kolejowy oraz kluczowe problemy regulacji kolejowej

(od redaktorów prowadzących)

Oddajemy do rąk Państwa drugi już numer iKAR-a w całości poświęcony regulacji sektora transportu kolejowego. Cieszymy się z faktu, że inicjatywa ta spotkała się z ożywionym zainteresowaniem zarówno ze strony przedstawicieli doktryny publicznego prawa gospodarczego, jak i praktyków, którzy na co dzień zajmują się stosowaniem prawa regulacji sektorowej.

W bieżącym numerze chcielibyśmy zwrócić szczególną uwagę na problematykę prawną arbitrażu w transporcie kolejowym. Prezentowany tekst autorstwa Zbigniewa Szafrąńskiego, Marka Pawlika i Filipa Dopierały przybliży pokrótce zagadnienia umów cywilnoprawnych w transporcie kolejowym, relacje handlowe przewoźnik – odbiorcy usługi przewozowej, przewoźnik – dostawcy dóbr i usług, zarządca infrastruktury – dostawcy dóbr i usług, przewoźnik – zarządca infrastruktury, przedsiębiorstwa handlowe – towarzystwa ubezpieczeniowe oraz specyfikę relacji zarządcy infrastruktury z kontrahentami w zakresie inwestycji. W dalszej części opracowania Autorzy przedstawiają krótki rys historyczny rozwoju sądownictwa arbitrażowego w Polsce oraz współczesne rozwiązania prawne, a także praktykę funkcjonowania sądownictwa arbitrażowego, ze szczególnym uwzględnieniem sektora transportowego, w tym sektora transportu kolejowego. Autorzy zwracają również uwagę na podstawowe zalety sądownictwa polubownego, wśród których wskazać należy szybkość postępowania, pełną jego tajność, jak również profesjonalizm arbitrów i korzyści finansowe. Na koniec podkreślają oni, że sądownictwo arbitrażowe może odgrywać znaczącą rolę w rozstrzyganiu sporów prawnych wynikających z projektów współfinansowanych w ramach unijnego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007–2013. Redakcja iKAR-a w pełni podziela te przekonania.

Drugie z kluczowych zagadnień poruszanych w niniejszym numerze dotyczy regulacji sektora transportu kolejowego w wymiarze unijnym. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na artykuł Michała Będkowskiego-Koziola, który, odwołując się do przedstawionych w styczniu 2013 r. propozycji tzw. IV pakietu kolejowego, prezentuje status i zadania zupełnie nieobecnego w polskich opracowaniach naukowych aktora występującego na rynku transportu kolejowego – Europejskiej Agencji Kolejowej. Niezwykle cenne jest także opracowanie Piotra Bogdanowicza, będące swoistym szczegółowym „komentarzem” do najważniejszych postanowień rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z 23 października 2007 r. dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70. Karol Kłosowski przedstawił z kolei obszerną głosę do wyroku TSUE z 26 września 2013 r. w sprawie C-509/11 *ÖBB-Personenverkehr AG*, w którym Trybunał dokonał wykładni wybranych przepisów rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z 23 października 2007 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (w dziale „Przegląd prawa i orzecznictwa”). Artykuł Łukasza Gołębia omawia z kolei szczegółowo liczne wyroki TSUE z 2013 r. pod kątem problematyki niezależności zarządcy infrastruktury kolejowej – wyroki o tyle istotne, że dające Trybunałowi po raz pierwszy okazję do

wypowiedzenia się na temat liberalizacji kolei w UE. Kontekst europejski zamyka wreszcie opublikowany w dziale „Przegląd prawa i orzecznictwa” tekst Anny Piszcz prezentujący przegląd zmian legislacyjnych w Hiszpanii, Estonii i Holandii skutkujących powstawaniem tzw. superregulatorów. W tym kontekście warto także zapoznać się z opracowaniem Wojciecha Pawłuszko podejmującym próbę oceny stopnia niezależności Prezesa UTK wg modelu F. Gilardiego.

Wskazane powyżej teksty uzupełniają także kolejne opracowania: artykuł Katarzyny Wróbel dotyczący zwolnienia podatkowego od podatku od nieruchomości dla budowli wchodzących w skład infrastruktury kolejowej oraz zawarte w dziale „Przegląd prawa i orzecznictwa” omówienia wyroków sądów krajowych – SOKiK i Sądu Apelacyjnego w Warszawie – koncentrujące się na takich zagadnieniach, jak system sądowej kontroli decyzji i postanowień Prezesa UTK (Ł. Gołąb), decyzje Prezesa UTK zastępujące umowy o udostępnienie infrastruktury kolejowej (Monika Floriańczyk-Kardas) czy sposób obliczenia opłaty podstawowej za dostęp do linii kolejowej o różnych parametrach (Ilona Szwedziak-Bork).

Tekst zamykający niniejszy numer stanowi sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej pn. „Konsument na rynku kolejowych przewozów pasażerskich”, która odbyła się 10 marca 2014 r. w Katowicach. Duże zadowolenie może tu budzić zaangażowanie w konferencje naukowe liczного grona studentów zainteresowanych tą problematyką. Już wkrótce na łamach iKAR-a zostaną opublikowane kolejne sprawozdania z konferencji dotyczących regulacji sektora transportu kolejowego.

Redaktorzy prowadzący chcieliby także serdecznie podziękować wszystkim Autorom opracowań opublikowanych w bieżącym numerze iKAR-a. Mamy nadzieję, że te artykuły te przyczynią się do szerszego zainteresowania przedstawicieli polskiej doktryny publicznego prawa gospodarczego prawem regulacji sektora transportu kolejowego. W sposób szczególny chcielibyśmy podziękować wszystkim Recenzentom, których bezinteresowny trud i gotowość sporządzania szczegółowych i wyczerpujących recenzji wpłynęły bez wątpienia na wysoki poziom merytoryczny numeru.

Na sam koniec składamy podziękowania wszystkim osobom, które pozytywnie odpowiedziały, niekiedy już po raz drugi, na zaproszenie do współpracy przy tworzeniu tak unikatowego projektu, jakim jest zamysł cyklicznego wydawania specjalnego numeru czasopisma naukowego w całości poświęconego wyłącznie kwestiom szeroko rozumianej regulacji sektora transportu kolejowego. Państwa liczne zgłoszenia spowodowały, że z prawdziwą przyjemnością możemy już teraz zapowiedzieć kolejny numer iKAR-a poświęcony regulacji sektora transportu kolejowego, który ukaże się w pierwszych miesiącach 2015 r.

Życzymy owocnej lektury i zapraszamy do dalszej współpracy.

Dr Michał Będkowski-Koziół LL.M.Eur.Int. (Dresden)

Mgr Łukasz Gołąb